

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen

Universiteit Utrecht

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
4.3 Standaard 3: Toetsing	12
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
5. Overzicht van beoordelingen.....	15
6. Aanbevelingen.....	16

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel waardeert de aandacht voor de theorievorming van de verschillende disciplines van het domein van de opleiding, de interdisciplinaire benadering en het probleemgerichte karakter. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn een gepaste operationalisering van de doelstellingen. Het panel wil zijn waardering uitspreken voor het hoge ambitieniveau van de beoogde leerresultaten. Deze getuigen van de hoge eisen die aan de studenten worden gesteld zowel op het vlak van theoretische en methodologische kennis als op het vlak van academische vaardigheden.

Het domeinspecifieke referentiekader dat de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam en van de Universiteit Utrecht hebben opgesteld, is een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen in deze hebben bereikt.

De opleiding overweegt een naamsverandering. Het panel zou een naamsverandering begrijpen die het interdisciplinaire karakter van de opleiding beter tot uiting zou brengen.

Het panel is te spreken over het streven van de opleiding studenten op het werkveld voor te bereiden, ook al zal dat voor velen pas na de opvolgende masteropleiding van toepassing zijn. Ook ziet het panel het doel van de opleiding de studenten in contact te brengen met ontwikkelingen in het buitenland als zinvol.

De organisatie van de opleiding is naar behoren en de opleiding is stevig ingebed in de structuren van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht.

De opleiding is groot en kan rekenen op een redelijk constante instroom van studenten.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als inhoudelijk krachtig en goed gestructureerd. De leerlijnen in het curriculum raken relevante inhoudelijke kennis, onderzoekvaardigheden en academische vaardigheden aan en doen dat op een goed niveau. Het panel vindt het te waarderen dat de studenten van meet af aan ook interdisciplinair gerichte vakken aangeboden krijgen. Door de leerlijnen en de oplopende moeilijkheidsgraad van de vakken is de samenhang van het curriculum gewaarborgd. Het is positief dat de studenten verdieping kunnen aanbrengen in één van de thematische velden. Het curriculum biedt de studenten de mogelijkheid een minor te volgen of een halfjaar in het buitenland te studeren.

Het panel beschouwt de vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten als meer dan voldoende. Het panel prijst de gedrevenheid van het docententeam om het onderwijs op een goed niveau te verzorgen. Het overleg binnen het docententeam voldoet.

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure adequaat voor deze opleiding.

De didactische vormgeving van de opleiding is naar het oordeel van het panel stevig. De werkvormen zijn van een ruime diversiteit. De studenten worden aangezet om zich actief in het leerproces op te stellen. Het panel is positief over de virtual classroom en bepleit verdere ontwikkeling daarvan. Het tutoraat werkt naar de waarneming van het panel goed. Het panel roept de opleiding op te werken aan de verbetering van de student-docentratio en het aantal contacturen. De rendementcijfers van de opleiding zijn naar behoren.

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering adequaat. Ook is het panel te spreken over de krachtige optuiging van de examencommissie met ook een toetscommissie en een toetsambassadeur. Het toezicht op de toetsen en examens is stevig ingericht.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen en met name ook over het toepassen van minstens twee verschillende toetsen en toetsvormen in de vakken.

Het proces van begeleiding en beoordeling van de Bachelorprojecten ofwel scripties is volgens het panel goed georganiseerd. De beoordeling komt op een betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een gedegen rubric uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft ingevoerd om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen daadwerkelijk bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen.

Het panel acht de toetsen van de vakken qua inhoud en diepgang naar behoren.

Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren van de opleiding aan de scripties zijn toegekend. De scripties onderscheiden zich in de ogen van het panel door een stevige en goed uitgewerkte theoretische basis, het bekwaam uitvoeren van het onderzoek en een goede hantering van taal en stijl. De methodologie in scripties is geavanceerd te noemen, met name ook in de kwantitatieve scripties. De studenten gaan in het onderzoeksvoorstel op de interdisciplinaire benadering van het onderwerp in. Op het niveau van deze bachelor gaat het om het bewustzijn van de interdisciplinaire benadering en de meerwaarde van de interdisciplinariteit en dat is meer dan voldoende zichtbaar in de scripties.

Het panel stelt vast dat de studenten naar een veelheid van masteropleidingen doorstromen in dit domein maar ook naar daaraan gerelateerde domeinen. Het panel vindt daarom dat de opleiding goed voorbereid is op een brede waaier van vervolgstudies op masterniveau binnen het gebied van de sociale wetenschappen.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel goed voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 19 september 2018

Prof. dr. L. Van Langenhove
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI heeft het verzoek ontvangen van de Universiteit Utrecht een beoordeling uit te voeren van de opleiding Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. L. Van Langenhove, hoogleraar Social Sciences Methodology, Vrije Universiteit Brussel (voorzitter);
- Prof. dr. A. Need, hoogleraar Sociologie van Public Governance, Universiteit van Twente (panellid);
- Prof. dr. L. Goossens, hoogleraar Psychology and Development in Context, Katholieke Universiteit Leuven (panellid);
- Prof. dr. G.B.M. Engbersen, hoogleraar Algemene Sociologie, Erasmus Universiteit Rotterdam, lid Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (panellid);
- M. Huijzer, student Master Algemene Sociale Wetenschappen, Universiteit van Amsterdam (studentlid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator 15 eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben daarnaast een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 19 februari 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie en toetscommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten waaronder een lid van de opleidingscommissie, alumni en vertegenwoordigers van het betrokken beroepenveld. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel over de verschillende standaarden en de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de opleiding verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: B Algemene Sociale Wetenschappen
Oriëntatie en niveau opleiding: Bachelor Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 180 EC
Afstudeerrichtingen: Geen
Locatie: Utrecht
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands
Registratienummer in Croho: 21PD-56631

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Universiteit Utrecht
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding beschouwt de algemene sociale wetenschappen als een interdisciplinaire, probleemgerichte sociale wetenschap. De doelstellingen van de opleiding zijn studenten op te leiden tot beginnende sociaalwetenschappelijke professionals die enerzijds een masteropleiding binnen de algemene sociale wetenschappen kunnen volgen en anderzijds functies op bachelorniveau op dit gebied kunnen bekleden. Meer in het bijzonder worden de studenten opgeleid in de theorievorming van de voor dit domein bepalende gedrags-, maatschappij- en cultuurwetenschappen, de begripsmatige integratie van deze theorieën, de analyse van en oplossing voor vraagstukken die zich in dit domein stellen, de methoden die van toepassing kunnen zijn in het onderzoek in dit domein, de kritische reflectie op deze theorieën en methoden, de communicatieve vaardigheden in woord en geschrift en het vermogen de ontwikkelingen in het domein bij te houden.

De opleiding heeft de genoemde doelstellingen geoperationaliseerd in een behoorlijk aantal beoogde leerresultaten. In deze beoogde leerresultaten zijn de doelstellingen in concrete termen uitgewerkt. Verder zijn deze beoogde leerresultaten vergeleken met de Dublin descriptoren voor bacheloropleidingen. De Bacheloropleiding en de Masteropleiding Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht liggen inhoudelijk in elkaars verlengde. De voornaamste verschillen zijn dat van de masterstudenten meer zelfstandigheid wordt verwacht en dat de masterstudenten de interdisciplinariteit in het onderzoek moeten integreren c.q. in de masterscriptie moeten laten zien.

De opleidingen Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Utrecht hebben geregeld inhoudelijk overleg met elkaar. Deze opleidingen hebben gezamenlijk een domeinspecifiek referentiekader opgesteld voor de opleidingen in dit domein. Deze opleiding voldoet aan het interdisciplinaire, probleemgerichte en sociaalwetenschappelijke karakter dat voor de opleidingen in dit domein in dit domeinspecifieke referentiekader gesteld is.

Interdisciplinariteit is een prominent doel van de opleiding. De opleiding streeft ernaar studenten bekend te maken met de verschillende disciplines, hen de meerwaarde van interdisciplinariteit te leren en hen bij te brengen hoe discipline inzichten kunnen worden geïntegreerd. De opleiding overweegt mede om die reden de naam te veranderen in Bachelor Interdisciplinaire Sociale Wetenschappen.

De studenten kunnen zich binnen de opleiding specifiek bekwamen in één van de drie thematische velden die worden aangeboden, zijnde Jeugdstudies, Multiculturele samenleving en Arbeid, zorg en participatie.

De opleiding heeft een werkveldcommissie en een alumnicommissie ingesteld om een goed beeld van het werkveld te hebben en de opleiding op de eisen daarvan af te stemmen. Alhoewel het werkveld voor bachelorstudenten niet voor de hand ligt, streeft de opleiding ernaar hen uit te rusten met de voor het werkveld benodigde kennis en vaardigheden.

De opleiding beoogt de internationale oriëntatie te versterken. Ongeveer 10 % van de studenten volgt een deel van het onderwijs in het buitenland. Enige jaren geleden was dat percentage nog een stuk lager. Het aantal in het Engels aan te bieden vakken zal de komende jaren behoorlijk groeien. De opleiding wil met de internationalisering de studenten een brede blik bieden en in de gelegenheid stellen kennis te nemen van vraagstukken en oplossingen in andere landen en steden.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel waardeert in deze doelstellingen de aandacht voor de theorievorming van de verschillende disciplines die het domein van de opleiding uitmaken, de interdisciplinaire benadering en het probleemgerichte karakter. Deze zijn naar behoren in de doelstellingen verweven.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen. Vooral wil het panel zijn waardering uitspreken voor het hoge ambitieniveau van de beoogde leerresultaten. Deze getuigen van de hoge eisen die aan de studenten worden gesteld zowel op het vlak van theoretische en methodologische kennis als op het vlak van academische vaardigheden.

Het domeinspecifieke referentiekader dat de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam en van de Universiteit Utrecht hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen in deze hebben bereikt.

Het panel zou een naamsverandering begrijpen die het interdisciplinaire karakter van de opleiding beter tot uiting zou brengen.

Het panel is te spreken over het streven van de opleiding studenten op het werkveld voor te bereiden, ook al zal dat voor velen van hen pas na de opvolgende masteropleiding van toepassing zijn.

Het panel beschouwt het streven van de opleiding de studenten in aanraking te brengen met ontwikkelingen in het buitenland als zinvol.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1 *Beoogde leerresultaten* als goed.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding is een bacheloropleiding van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. De opleiding maakt deel uit van de Undergraduate School of Social and Behavioral Sciences waartoe ook de andere bacheloropleidingen van de Faculteit behoren. De vice-decaan van de Faculteit is directeur van de School. In de Board of Studies van de School hebben de directeurs van alle opleidingen zitting, die onder leiding van de directeur van de School de hoofdlijnen van het onderwijs voor de opleidingen vaststellen. De opleidingsdirecteur van deze opleiding is belast met de dagelijkse aansturing daarvan. Hij wordt daarin geadviseerd door de opleidingscommissie die op het niveau van de School werkzaam is maar waarin een kamer, specifiek voor deze opleiding is voorzien. De opleidingscommissie bestaat uit studenten en docenten. De examencommissie is georganiseerd op het niveau van de School maar kent tenminste één lid, die specifiek voor deze opleiding instaat.

Het aantal instromende studenten in de opleiding bewoog zich de afgelopen jaren op het niveau van tussen 150 en 200 studenten per jaar.

De opleiding heeft een overzicht overgelegd waaruit af te leiden is dat het curriculum alle beoogde leerresultaten omvat. Het curriculum van de opleiding is opgezet in lijn met het Utrechts Onderwijsmodel en kent een major van 105,0 EC, inclusief het Bachelorproject, majorgebonden keuzevakken van 30,0 EC en de vrij in te vullen profileringsruimte van 45,0 EC. Het curriculum is gestructureerd volgens drie leerlijnen, te weten de leerlijnen Inhoudelijke ontwikkeling, Onderzoekvaardigheden en Professionele ontwikkeling en arbeidsmarktorientatie. De afzonderlijke vakken raken steeds één of meer van deze leerlijnen aan. De laatstgenoemde leerlijn is deel van vakken en ook van het tutoraat dat in het curriculum is verweven. Deze leerlijn omvat academische vaardigheden, ethische bewustmaking en voorbereiding op de arbeidsmarkt. De vakken zijn ingedeeld in klassen van moeilijkheid, zijnde een inleidend niveau, verdiepend niveau en gevorderd niveau. Naarmate de leerjaren vorderen, neemt de moeilijkheidsgraad van de vakken toe. In het eerste jaar volgen de studenten alleen verplichte vakken van de major, die van meet af aan ook de interdisciplinaire kanten van het domein aanraken. Na het eerste jaar waarin brede vakken worden gedoceerd, kiezen de studenten in het tweede jaar voor één van de drie studiepaden Jeugdstudies, Migratie, etniciteit en multiculturalisme of Arbeid, zorg en participatie. Dat stelt hen in staat zich te verdiepen in één van deze thematische velden. In het tweede semester van het tweede jaar en het eerste semester van het derde jaar kunnen de studenten vakken kiezen binnen hun profileringsruimte. De studiepaden en de profileringsruimte bieden studenten de mogelijkheid zich voor te bereiden op de masteropleiding van hun keuze, al of niet in het domein van de algemene sociale wetenschappen. Ook zijn er studiepaden in het Engels om studenten op masteropleidingen voor te bereiden. De profileringsruimte is zo gepland dat de studenten een minor of vakken aan een andere (buitenlandse) universiteit kunnen volgen. Het curriculum eindigt in het tweede semester van het derde jaar met het Bachelorproject (15,0 EC) dat wordt voorafgegaan door de Literatuurstudie (7,5 EC) en een vak over methoden en technieken van onderzoek (7,5 EC). Dat is dan het vierde vak met die inhoud als gevolg waarvan het totaal aan onderwijs in zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden komt op 30,0 EC. Studenten met een gemiddeld cijfer van 7 of meer kunnen het honoursprogramma volgen, dat 15,0 EC aan aanvullende vakken telt.

Er zijn omstreeks 55 docenten aan de opleiding verbonden. In het docententeam zijn nogal wat docenten met een tijdelijke aanstelling. Docenten zijn onderzoekers en putten tijdens de colleges uit hun onderzoek. De scores in de recente onderzoeksvisitaties van de bij de opleiding betrokken onderzoeksgroepen waren zeer goed tot excellent. Ongeveer 88 % van de vaste docenten is gepromoveerd, terwijl omstreeks 67 % van alle docenten gepromoveerd is. Het percentage docenten met een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) bedraagt ongeveer 50 %. Het percentage BKO en SKO is onder de vaste docenten veel hoger en komt op ruim 80 % (BKO) en 37 % (SKO). De docenten kunnen een cursus Engels volgen maar dat is niet verplicht. Docenten spreken elkaar eenmaal per drie of vier maanden om vakken onderling af te stemmen en invulling aan de interdisciplinariteit te geven. Binnen de vakken spreken de betrokken docenten elkaar vaker. De studenten omschrijven de docenten als zeer betrokken.

De toelatingseisen tot de opleiding zijn een vwo-diploma. Ook studenten met een hbo-diploma worden toegelaten. Buitenlandse studenten moeten aan specifieke eisen voldoen. Het deelnemen aan de matching voor de opleiding is verplicht om toegelaten te worden. De matching omvat een gehele dag bij de opleiding met het lopen van colleges en werkcolleges, het maken van een tentamen en facultatief een gesprek met een docent.

Het onderwijs in de opleiding is gevormd naar het Utrechts Onderwijsmodel. Dat model omvat onder meer gedifferentieerde werkvormen, kleinschalig onderwijs, intensief contact tussen docenten en studenten en regelmatige toetsing van en feedback over de vorderingen van de studenten. De werkvormen omvatten hoorcolleges en werkgroepen maar ook instructiecolleges, practica, veldwerk en virtual classrooms. De afgelopen jaren zijn er ontwikkelingen in nieuwe, digitale werkvormen. Studenten worden geacht de colleges voor te bereiden. Binnen de colleges geven de docenten studenten feedback en in enkele vakken geven de studenten elkaar onderling feedback. Studenten hebben een aanwezigheidsplicht, worden geacht actief in de colleges te participeren en moeten hun verslagen en rapporten op tijd inleveren. Het aantal contacturen per week is in het eerste jaar ongeveer 12 uur per week en in de jaren daarna 10 uur per week. Tijdens het Bachelorproject is het aantal uren gering. De opleiding heeft de student-docentratio de afgelopen jaren doen dalen maar deze is met ongeveer 39 : 1 nog steeds betrekkelijk ongunstig. De begeleiding van de studenten is niet alleen een zaak van de docenten maar ook van de tutor. Iedere student heeft een vaste tutor die hem of haar drie jaar lang begeleidt. In tegenstelling tot het eerste jaar is het tutoraat in het tweede en derde jaar niet verplicht. Naast de tutores zijn ouderejaarstudenten als mentor bij de begeleiding betrokken. Het rendement van de herinschrijvers na drie jaar is ongeveer 36 % en het rendement van de herinschrijvers na vier jaar is ongeveer 84 %.

Overwegingen

Het panel beschouwt de organisatie van de opleiding als naar behoren en stelt vast dat de opleiding stevig in de structuren van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht is ingebed.

Het panel ziet dat de opleiding groot is en kan rekenen op een redelijk constante instroom van studenten.

Het panel is te spreken over het curriculum van de opleiding. Niet alleen is dit afgestemd op de beoogde leerresultaten maar ook is het inhoudelijk krachtig en goed gestructureerd. De leerlijnen in het curriculum raken relevante inhoudelijke kennis, onderzoekvaardigheden en academische vaardigheden aan en doen dat op een goed niveau. Het panel is positief over de keuze van de opleiding de studenten van meet af aan ook interdisciplinair gerichte vakken aan te bieden. Door de leerlijnen en de oplopende moeilijkheidsgraad van de vakken is de samenhang van het curriculum gewaarborgd. Het is positief dat de studenten verdieping kunnen aanbrengen in één van de thematische velden. Ook is het curriculum zo ingericht dat de studenten een minor kunnen volgen of een halfjaar in het buitenland kunnen studeren.

Het panel beschouwt de vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten als meer dan voldoende. Het panel prijst de gedrevenheid van het docententeam om het onderwijs op een goed niveau te verzorgen. Het overleg binnen het docententeam voldoet.

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure adequaat voor deze opleiding.

De didactische vormgeving van de opleiding is naar het oordeel van het panel stevig. De werkvormen zijn van een ruime diversiteit. De studenten worden aangezet om zich actief in het leerproces op te stellen. Dat gebeurt onder meer door de feedback die ze van de docenten krijgen. Het panel is positief over de virtual classroom en bepleit verdere ontwikkeling daarvan. Het tutoraat functioneert naar de waarneming van het panel goed. Studenten stellen problemen aan de orde. Bij ernstiger problemen kunnen de studenten zich tot de studieadviseurs wenden. De student-docentratio van de opleiding is weliswaar verbeterd maar blijft aan de hoge kant. Het panel roept de opleiding op deze verder te verlagen. Het aantal contacturen in de opleiding is ook vergroot maar nog steeds niet heel ruim. Ook daar bepleit het panel een verdere verbetering. De rendementscijfers van de opleiding zijn naar behoren.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2 *Onderwijsleeromgeving* als goed.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering is neergelegd in het toetsplan. Daarin zijn de beginselen van de toetsing en examinering verwoord en zijn de eisen waarin toetsen en examens moeten voldoen. Het toezicht op de toetsing en examinering ligt in de handen van de examencommissie, die ook voor de andere opleidingen van de Undergraduate School instaat. Tenminste één lid is specifiek benoemd voor het toezicht op deze opleiding. De examencommissie werkt volgens een reglement en heeft een extern lid. In opdracht van de examencommissie onderzoekt de toetscommissie de kwaliteit van toetsen. Tot slot kent de opleiding een toetsambassadeur die docenten assisteert bij hun werk op dit gebied.

Elk van de vakken wordt afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer van het vak bepalen. De vormen van toetsing zijn onder meer schriftelijke tentamens, opdrachten, presentaties en verslagen. De vormen zijn afgestemd op de inhoud van de leerstof.

De begeleiding van de studenten bij het Bachelorproject ofwel de scriptie vindt plaats in groepen van ongeveer zes studenten, die elkaars werk becommentariëren. De scriptie is overigens een individueel project. In het vak *Literatuurstudie* in het tweede semester van het derde jaar voeren studenten een literatuuronderzoek uit dat uitmondt in de onderzoeksvraag voor het afsluitende Bachelorproject. Twee examinatoren beoordelen zowel de vraagstelling als de eindversie van de scriptie. Bij de beoordeling maken zij gebruik van een rubric. De examinatoren beoordelen los van elkaar. Over de beoordeling zijn kalibreersessies belegd. De student licht de scriptie mondeling toe maar dat is geen formeel deel van de beoordeling in de zin van een verdediging.

In de opleiding zijn een reeks van maatregelen genomen om de kwaliteit van toetsing en examinering te waarborgen. In het toetsplan van de opleiding zijn de beoogde leerresultaten, de leerdoelen van de vakken en de toetsen van de vakken verbonden waardoor duidelijk is hoe de beoogde leerresultaten worden getoetst. De examinatoren moeten BKO-geschoold zijn. Voor de vakken worden toetsmatrijzen en rubrics gebruikt om de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen en beoordelingen te vergroten. Examinatoren leggen de toetsen voor afnemen aan collega-examinatoren voor. De toetscommissie heeft onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van multiple-choice toetsen en scripties. Werkstukken en scripties moeten in de plagiaatscanner worden ingevoerd. De studenten worden vooraf duidelijk ingelicht dat plagiaat niet toegestaan is.

Overwegingen

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Daarnaast is het panel te spreken over de krachtige opbouw van de examencommissie met ook een toetscommissie en een toetsambassadeur. Daarin is naar de mening van het panel te zien dat de ondersteuning van en het toezicht op de toetsing en examinering uitgebreid en goed georganiseerd is.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen en met name ook over het toepassen van minstens twee verschillende toetsen en toetsvormen in de vakken.

Het proces van begeleiding en beoordeling van de Bachelorprojecten of scripties is volgens het panel goed ingericht. De beoordeling komt op een betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een gedegen rubric uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft ingevoerd om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen waaronder het toetsplan dat de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de toetsen inzichtelijk maakt, dragen daadwerkelijk bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3 *Toetsing* als goed.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft de toetsen van een aantal van de vakken van de opleiding bestudeerd.

Het panel heeft de Bachelorprojecten ofwel scripties van in totaal vijftien afgestudeerden bestudeerd. Het gemiddelde cijfer van de scripties over de afgelopen jaren bedraagt 7,3. Het aantal toegekende cum laude onderscheidingen in de afgelopen jaren is (afgerond) 2 %.

In de Literatuurstudie en in het empirisch onderzoek in de scriptie zelf wordt van de studenten gevraagd het behandelde onderwerp vanuit een interdisciplinaire invalshoek te benaderen. De studenten mogen afwijken van interdisciplinariteit, mits ze dat onderbouwen. In de literatuurstudie is een interdisciplinaire benadering vereist. Van de studenten op het niveau van deze Bachelor wordt gevraagd zich bewust te zijn van de meerwaarde van interdisciplinariteit. De studenten moeten ook ethische overwegingen duidelijk maken in de scripties. Sommige scripties worden voorgelegd aan de Ethische Commissie. In de scripties wordt een kwalitatieve of een kwantitatieve onderzoeksmethode gebruikt. Mixed methods komt weinig voor, omdat deze methodologie tijdrovend is.

Het aantal studenten dat na de Bachelor de arbeidsmarkt betreedt, is zeer beperkt (iets meer dan 2 %). Verreweg de meeste studenten vervolgen hun studie op masterniveau. Ongeveer 40 % van de studenten gaat naar de Master Algemene Sociale Wetenschappen of één van de researchmasters op dit gebied van deze Faculteit. Ongeveer 40 % van de studenten vervolgt de studie met een andere masteropleiding binnen de Faculteit. Ongeveer 20 % van de studenten zet de studie voort aan uiteenlopende opleidingen binnen het brede domein van de sociale wetenschappen van de Universiteit Utrecht (10 %) maar ook van andere universiteiten (10 %)

Overwegingen

Het panel acht de toetsen van de vakken qua inhoud en diepgang naar behoren.

Het panel kan zich vinden in de cijfers die door de examinatoren van de opleiding aan de scripties zijn toegekend. De scripties onderscheiden zich in de ogen van het panel door een stevige en goed uitgewerkte theoretische basis, het bekwaam uitvoeren van het onderzoek en een goede hantering van taal en stijl. De methodologie in scripties is geavanceerd te noemen, met name ook in de kwantitatieve scripties. De studenten gaan in het onderzoeksvoorstel op de interdisciplinaire benadering van het onderwerp in. Op het niveau van deze bachelor gaat het om het bewustzijn van de interdisciplinaire benadering en de meerwaarde van de interdisciplinariteit en dat is meer dan voldoende zichtbaar in de scripties.

Het panel stelt vast dat de studenten naar een veelheid van masteropleidingen doorstromen in dit domein maar ook naar daaraan gerelateerde domeinen. Het panel vindt daarom dat de opleiding goed voorbereid op een brede waaier van vervolgstudies op masterniveau binnen het gebied van de sociale wetenschappen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4 *Gerealiseerde leerresultaten* als goed.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3: Toetsing	Goed
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Goed
Opleiding als geheel	Goed

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- De verdere ontwikkeling van de virtual classroom ter hand nemen.
- De student-docentratio van de opleiding die relatief hoog is, verder verlagen.
- Het aantal contacturen dat niet heel ruim is, verhogen.

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Master Algemene Sociale Wetenschappen

Universiteit Utrecht

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
4.3 Standaard 3: Toetsing	12
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
5. Overzicht van beoordelingen.....	15
6. Aanbevelingen.....	16

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Master Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel ziet de doelstellingen van de opleiding als valide en relevant. De opleiding beoogt de studenten op te leiden voor functies op masterniveau in het relevante werkveld. Het panel waardeert de aandacht voor de theorievorming van de samenstellende disciplines binnen het domein van de opleiding, de interdisciplinaire benadering, de verschillende methoden van onderzoek en de academische vaardigheden. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn een gepaste operationalisering van de doelstellingen. Het niveau van de beoogde leerresultaten voldoet in de ogen van het panel zonder twijfel aan het masterniveau en getuigt van de stevige eisen die aan de studenten worden gesteld. Het panel vindt wel dat de opleiding de aspecten van zelfstandigheid en interdisciplinariteit duidelijker naar voren kan brengen.

Het domeinspecifieke referentiekader dat de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam en van de Universiteit Utrecht hebben opgesteld, is een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen in deze hebben bereikt.

De opleiding overweegt een naamsverandering. Het panel zou een naamsverandering begrijpen die het interdisciplinaire karakter van de opleiding beter tot uiting zou brengen.

Het streven van de opleiding naar verdere internationalisering is goed doordacht.

Het panel bepleit de vergelijking met gelijksoortige, maatgevende opleidingen in het buitenland beter uit te werken.

De organisatie van de opleiding is naar behoren. De opleiding is stevig in de structuren van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht ingebed.

De opleiding heeft een behoorlijk omvang en kan rekenen op een redelijk constante instroom van studenten.

Het curriculum is afgestemd op de beoogde leerresultaten en weerspiegelt de Dublin descriptorren op dit niveau. Het panel beschouwt het curriculum als inhoudelijk krachtig. De vakken gaan diepgaand in op de theoretische en methodologische inhoud. De interdisciplinaire aspecten komen in verschillende vakken aan de orde. In het vak *Academic Professional* worden academische vaardigheden aangeleerd. De balans tussen gemeenschappelijke vakken en vakken voor de specialisaties acht het panel evenwichtig. De inrichting van het tweede semester en de keuze voor de praktijkstage of onderzoekstage die de studenten daarin hebben, is gepast. Het panel beoordeelt de samenhang van het curriculum als voldoende.

Het panel beschouwt de vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten als meer dan voldoende. Het panel prijst de gedrevenheid van het docententeam om het onderwijs op een goed niveau te verzorgen. Het overleg binnen het docententeam voldoet.

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure passend voor deze opleiding.

De didactische vormgeving van de opleiding is volgens het panel naar behoren. De werkvormen voldoen zeker. Het panel is positief over de virtual classroom en bepleit verdere ontwikkeling daarvan. De opleiding geeft goed invulling aan het activerend leren. Het panel bepleit de roostering aan te passen om conflicten tussen de stage en colleges te vermijden. De begeleiding van studenten door de coördinatoren voldoet. Het panel is positief over de inzet van de community manager om de studenten te ondersteunen bij hun loopbaan. De student-docentratio van de opleiding is toereikend. Het aantal contacturen in de opleiding is vergroot maar nog steeds niet heel ruim. De rendementcijfers van de opleiding zijn goed.

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Ook is het panel te spreken over de krachtige optuiging van de examencommissie met ook een toetscommissie en een toetsambassadeur. Het toezicht op de toetsen en examens is stevig ingericht.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen en met name ook over het toepassen van minstens twee verschillende toetsen en toetsvormen in de meeste vakken.

Het proces van begeleiding en beoordeling van de Masterprojecten of scripties is volgens het panel goed ingericht. Dat geldt ook voor de begeleiding en beoordeling van de stages. De beoordeling van de scripties komt op een betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een gedegen rubric uitvoeren. Het panel vindt wel dat de opleiding de zelfstandigheid die de studenten aan de dag moeten leggen, duidelijker in de rubric moet verwerken.

De opleiding heeft passende maatregelen ingevoerd om de kwaliteit van toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen daadwerkelijk bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen.

Het panel acht de toetsen van de vakken qua inhoud en diepgang naar behoren.

Het panel vindt de Masterprojecten een voldoende afspiegeling van de beoogde leerresultaten. Het panel heeft geen van de bestudeerde scripties als onvoldoende beoordeeld en kon zich vinden in het cijfer dat de examinatoren aan de scripties hadden toegekend. Het panel vindt wel dat de theoretische diepgang en in de scripties groter zouden moeten zijn. Niet bij alle kwantitatieve scripties was een dataset of een analyse syntax gevoegd. De reflectie op interdisciplinariteit is te zien in de literatuurstudie. Het panel is evenwel van oordeel dat de interdisciplinaire benadering explicieter uit de scripties zou moeten blijken. Ook vindt het panel dat de beleidsimplicaties sterker in de scripties naar voren kunnen worden gebracht.

De uitspraken van vertegenwoordigers van het werkveld en de posities die de afgestudeerden in het werkveld bewijzen volgens het panel dat de opleiding op de eisen van het werkveld aansluit.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Master Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 19 september 2018

Prof. dr. L. Van Langenhove
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI heeft het verzoek ontvangen van de Universiteit Utrecht een beoordeling uit te voeren van de opleiding Master Algemene Sociale Wetenschappen met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. L. Van Langenhove, hoogleraar Social Sciences Methodology, Vrije Universiteit Brussel (voorzitter);
- Prof. dr. A. Need, hoogleraar Sociologie van Public Governance, Universiteit van Twente (panellid);
- Prof. dr. L. Goossens, hoogleraar Psychology and Development in Context, Katholieke Universiteit Leuven (panellid);
- Prof. dr. G.B.M. Engbersen, hoogleraar Algemene Sociologie, Erasmus Universiteit Rotterdam, lid Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (panellid);
- M. Huijzer, student Master Algemene Sociale Wetenschappen, Universiteit van Amsterdam (studentlid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator 15 eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben daarnaast een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 19 februari 2018. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie en toetscommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten waaronder een lid van de opleidingscommissie, alumni en vertegenwoordigers van het betrokken beroepenveld. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel over de verschillende standaarden en de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de opleiding verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: M Algemene Sociale Wetenschappen
Oriëntatie en niveau opleiding: Master Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: Jeugdstudies
Arbeid, Zorg en Participatie
Social Policy and Social Interventions
Locatie: Utrecht
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands (Engels bij Social Policy and Social Interventions)
Registratienummer in Croho: 21PD-60746

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Universiteit Utrecht
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Volgens de opleiding zijn de algemene sociale wetenschappen te omschrijven als een interdisciplinaire, probleemgerichte sociale wetenschap. De doelstellingen van de opleiding zijn studenten op te leiden tot sociaalwetenschappelijke professionals die functies op masterniveau op dit gebied kunnen bekleden. Meer in het bijzonder zijn de doelstellingen studenten op te leiden tot academisch geschoolde professionals die theoretische en empirische inzichten uit verschillende academische gedrags-, maatschappij- en cultuurwetenschappelijke disciplines en maatschappelijke praktijken weten te combineren, evidence-based kunnen werken, kritisch en vanuit een ethisch besef vraagstukken op dit gebied kunnen bestuderen en het beleid en interventies in deze kunnen analyseren en evalueren. De studenten worden opgeleid in de kennis en inzichten op dit gebied, de kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden die voor de bestudering van vraagstukken nodig zijn en de academische vaardigheden om op dit niveau te functioneren.

Deze doelstellingen zijn geoperationaliseerd in een reeks van beoogde leerresultaten. In deze beoogde leerresultaten zijn de doelstellingen in concrete termen uitgewerkt. Verder zijn deze vergeleken met de Dublin descriptoren voor masteropleidingen. De Masteropleiding en de Bacheloropleiding Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht liggen inhoudelijk in elkaars verlengde. De voornaamste verschillen zijn dat van de masterstudenten meer zelfstandigheid wordt verwacht en dat de masterstudenten de interdisciplinariteit in het onderzoek moeten integreren c.q. in de masterscriptie moeten laten zien.

De opleidingen Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Utrecht hebben geregeld inhoudelijk overleg met elkaar. Deze opleidingen hebben gezamenlijk een domeinspecifiek referentiekader opgesteld voor de opleidingen in dit domein. Deze opleiding voldoet aan het interdisciplinaire, probleemgerichte en sociaalwetenschappelijke karakter dat voor de opleidingen in dit domein in dit domeinspecifieke referentiekader gesteld is.

Interdisciplinariteit is een prominente doelstelling van de opleiding. De opleiding streeft ernaar studenten op te leiden om perspectieven vanuit verschillende disciplines naast elkaar te zetten en disciplineaire inzichten te integreren. De opleiding overweegt mede om die reden de naam te veranderen in Master Interdisciplinaire Sociale Wetenschappen.

De opleiding biedt drie specialisaties aan. Dat zijn de Masterprogramma's Jeugdstudies, Arbeid, Zorg en Participatie en Social Policy and Social Interventions. De laatste is de Engelstalige variant van de als tweede genoemde. Terwijl in de eerste specialisatie gericht is op de bestudering van vraagstukken rond de jeugd, zijn de laatste gewijd aan de studie van de sociale risico's die gepaard gaan met ontwikkelingen als vergrijzing, individualisering en culturele diversiteit.

De opleiding heeft een werkveldcommissie en een alumnicommissie ingesteld om een goed beeld van het werkveld te hebben en de opleiding op de eisen daarvan af te stemmen. De opleiding streeft ernaar de studenten uit te rusten met de voor het werkveld benodigde kennis en vaardigheden.

De opleiding streeft internationalisering na. De masterprogramma's zijn opengesteld voor studenten uit het buitenland en zullen vanaf 2018 beide geheel in het Engels worden aangeboden. Nederlandse studenten hebben ruime mogelijkheden om in het buitenland stage te lopen of aan lopend onderzoek deel te nemen. De opleiding wil met internationalisering de studenten een brede blik bieden en de gelegenheid geven van vraagstukken en oplossingen in andere landen en steden kennis te nemen. Volgens de vertegenwoordigers van het werkveld met wie het panel sprak, is de internationale oriëntatie belangrijk voor samenwerking met buitenlandse organisaties en voor de uitwisseling van internationale ervaringen.

Overwegingen

Het panel beschouwt de doelstellingen van de opleiding als valide en relevant. Het is duidelijk dat de opleiding de studenten beoogt op te leiden voor functies op masterniveau in het relevante werkveld. Het panel spreekt zijn waardering uit voor de aandacht in deze doelstellingen voor de theorievorming van de samenstellende disciplines binnen het domein van de opleiding, de interdisciplinaire benadering, de verschillende methoden van onderzoek en de academische vaardigheden.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn in de ogen van het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen. Het niveau van de beoogde leerresultaten voldoet in de ogen van het panel zonder twijfel aan het niveau van masteropleidingen. De beoogde leerresultaten getuigen van de flinke eisen die aan de studenten worden gesteld inzake de theoretische en methodologische kennis en academische vaardigheden. Het panel vindt wel dat het aspect zelfstandigheid dat een wezenlijk onderscheid is met de Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen duidelijker in de beoogde leerresultaten aangeduid moet worden als gevolg waarvan het niveau van de beoogde leerresultaten beter tot zijn recht komt. Ook zou de opleiding de te bereiken interdisciplinariteit duidelijker naar voren kunnen brengen. Deze opmerkingen hebben te maken met de bewoordingen van de beoogde leerresultaten en niet met de inhoud daarvan.

Het domeinspecifieke referentiekader dat de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam en van de Universiteit Utrecht hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen in deze hebben bereikt.

Het panel zou een naamsverandering begrijpen die het interdisciplinaire karakter van de opleiding beter tot uiting zou brengen.

Het panel acht het streven van de opleiding naar verdere internationalisering goed uitgewerkt en merkt op dat de opleiding over de redenen van deze verdere internationalisering goed heeft nagedacht.

Het panel acht de vergelijking met gelijksoortige, maatgevende opleidingen in het buitenland beperkt en pleit ervoor deze internationale vergelijking beter uit te werken.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1 *Beoogde leerresultaten* als goed.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding is een masteropleiding van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht en maakt deel uit van de Graduate School of Social and Behavioral Sciences waartoe ook de andere masteropleidingen van de Faculteit behoren. De vice-decaan van de Faculteit is directeur van de School. In de Board of Studies van de School hebben de directeuren van alle opleidingen zitting, die onder leiding van de directeur van de School de hoofdlijnen van het onderwijs voor de opleidingen vaststellen. De opleidingsdirecteur van deze opleiding is belast met de dagelijkse aansturing daarvan. Hij wordt daarin geadviseerd door de opleidingscommissie van de opleiding, die bestaat uit studenten en docenten. Een afvaardiging daarvan heeft ook zitting in de School-brede opleidingscommissie. De examencommissie is georganiseerd op het niveau van de School en ziet toe op de toetsing en examinering van alle éénjarige masteropleidingen. Tenminste één lid daarvan staat specifiek in voor deze opleiding.

Het aantal instromende studenten in de opleiding is sinds 2012 aanvankelijk toegenomen tot meer dan 100 studenten per jaar om de afgelopen twee jaar te stabiliseren op ongeveer 95 studenten per jaar. Er stroomt een beperkt aantal buitenlandse studenten in.

De opleiding heeft een overzicht opgesteld waaruit af te leiden is dat alle beoogde leerresultaten in het curriculum weerspiegeld zijn. De opleiding heeft ook beschreven hoe de Dublin descriptoren in het curriculum verantwoord zijn. Het curriculum van de opleiding is opgebouwd uit een cursorisch deel in het eerste semester en het Masterproject in het tweede semester. In het cursorisch gedeelte zijn in totaal zes vakken van elk 5 EC geroosterd. De studenten van de masterprogramma's (zie standaard 1) volgen ten dele verschillende vakken. De gezamenlijke vakken zijn vakken over de perspectieven van stakeholders, de methoden en technieken van kwalitatief en kwantitatief onderzoek en het vak *Academic Professional*. In dit laatste vak worden de studenten vertrouwd gemaakt met thema's als integriteit en ethiek in onderzoek en in de praktijk en oriëntatie op de arbeidsmarkt. In de specifieke vakken voor de masterprogramma's worden onderwerpen uitgediept. In de gezamenlijke en in de specifieke vakken komen interdisciplinaire aspecten aan bod. Voor het Masterproject (30 EC) kunnen studenten kiezen uit een praktijkstage, gevolgd door het schrijven van een masterthesis op basis van een bestaande dataset of een onderzoekstage, die wordt gevolgd door een masterthesis op basis van zelf vergaarde data. De opleiding overweegt het thema gezondheid als extra optie aan te bieden.

Er zijn omstreeks 29 docenten aan de opleiding verbonden. In het docententeam hebben enkele docenten een tijdelijke aanstelling. Docenten zijn onderzoekers en putten tijdens de colleges uit hun onderzoek. De scores in de recente onderzoeksvisitaties van de bij de opleiding betrokken onderzoeksgroepen waren zeer goed tot excellent. Ongeveer 90 % van de docenten is gepromoveerd. Het percentage docenten met een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) bedraagt ongeveer 55 %. Het percentage BKO en SKO is onder de vaste docenten veel hoger en komt op bijna 80 % (BKO) en ruim 40 % (SKO). De docenten kunnen een cursus Engels volgen maar dat is niet verplicht. Zij leren college te geven aan internationale groepen. Docenten spreken elkaar eenmaal per drie of vier maanden om vakken onderling af te stemmen en invulling aan de interdisciplinariteit te geven. Binnen de vakken spreken de betrokken docenten elkaar vaker. De studenten omschrijven de docenten als zeer betrokken.

De studenten met een wetenschappelijke bacheloropleiding in dit domein worden tot de opleiding toegelaten. De instromende studenten dienen te beschikken over voldoende kennis van statistiek en methoden van onderzoek en voldoende kennis over het specifieke domein van de specialisatie die zij willen volgen. Studenten die niet aan deze eisen voldoen, moeten een pre-masterprogramma volgen om hun deficiënties op te heffen. Dat geldt ook voor studenten met een diploma hbo-bachelor.

Het onderwijs in de opleiding geschiedt in lijn met de didactische uitgangspunten van de Universiteit Utrecht en de Faculteit. Het onderwijs wordt gekenmerkt door activerend leren, een diversiteit aan werkvormen en toetsvormen, de gezamenlijke voorbereiding van colleges door studenten en docenten en onderlinge feedback tijdens colleges door studenten en docenten. De werkvormen zijn hoorcolleges en werkgroepen maar ook presentaties, projectgroepen, trainingen en virtual classrooms. De afgelopen jaren zijn er ontwikkelingen in nieuwe, digitale werkvormen. Het aantal contacturen is in het eerste, cursorische semester ongeveer 10 uur per week en in het semester van de stage en de scriptie ongeveer 2 uur per week. De opleiding heeft de student-docentratio in de afgelopen jaren doen dalen en deze is nu ongeveer 24 : 1. Bij studieproblemen kunnen de studenten zich wenden tot de mastercoördinatoren. Deze kunnen studenten doorverwijzen naar studieadviseurs of studentendecanen van de Faculteit. De opleiding heeft de functie van community manager in het leven geroepen om studenten op de arbeidsmarkt voor te bereiden. Het rendement na één jaar is ruim 70 % en het rendement na twee jaar is bijna 90 %. Om het rendement op dat niveau te houden of zelfs nog te verhogen, schrijven de studenten al in het eerste semester het ontwerp voor de masterscriptie.

Overwegingen

Het panel beschouwt de organisatie van de opleiding als naar behoren en stelt vast dat de opleiding stevig in de structuren van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht is ingebed.

Het panel ziet dat de opleiding een opleiding met een behoorlijk omvang is en kan rekenen op een redelijk constante instroom van studenten.

Het panel is positief gestemd over het curriculum van de opleiding. Het curriculum is naar behoren afgestemd op de beoogde leerresultaten en weerspiegelt de Dublin descriptoren op masterniveau. Daarnaast beschouwt het panel het curriculum als inhoudelijk krachtig. De vakken gaan diepgaand in op de theoretische en methodologische kanten van het domein van de opleiding. Het panel stelt vast dat de interdisciplinaire aspecten van het domein van de opleiding in verschillende vakken aan de orde komen. In het vak *Academic Professional* worden academische vaardigheden aangeleerd. De balans tussen gemeenschappelijke vakken en vakken voor de specialisaties acht het panel evenwichtig. Tot slot is het panel te spreken over de inrichting van het tweede semester en de keuze voor de praktijkstage of onderzoekstage die de studenten daarin hebben. Het panel beoordeelt de samenhang van het curriculum als voldoende.

Het panel beschouwt de vakinhoudelijke, onderzoekmatige en didactische bekwaamheden van de docenten als meer dan voldoende. Het panel prijst de gedrevenheid van het docententeam om het onderwijs op een goed niveau te verzorgen. Het overleg binnen het docententeam voldoet.

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure passend voor deze opleiding.

De didactische vormgeving van de opleiding is naar het oordeel van het panel naar behoren. De werkvormen voldoen zeker. Het panel is positief over de virtual classroom en bepleit verdere ontwikkeling daarvan. De opleiding stelt veel in het werk om invulling te geven aan het activerend leren door de studenten. Dat gebeurt onder meer door de voorbereiding van de colleges en de feedback tijdens de colleges. Het panel pleit ervoor de roostering aan te passen om conflicten tussen de stage en de colleges te vermijden. De begeleiding van de studenten door de mastercoördinatoren is voldoende. Het panel is heel positief over de inzet van de community manager om de studenten te ondersteunen bij hun stap op de arbeidsmarkt. De student-docentratio van de opleiding voldoet. Het aantal contacturen in de opleiding is vergroot maar nog steeds niet heel ruim. Het panel kan zich een verdere verbetering voorstellen. De rendementscijfers van de opleiding zijn goed.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2 *Onderwijsleeromgeving* als goed.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering is neergelegd in het toetsplan. Daarin zijn de beginselen van de toetsing en examinering verwoord en zijn de eisen waarin toetsen en examens moeten voldoen. Het toezicht op de toetsing en examinering ligt in de handen van de examencommissie, die ook voor de andere opleidingen van de Graduate School instaat. Tenminste één lid is specifiek benoemd voor het toezicht op deze opleiding. De examencommissie werkt volgens een reglement en heeft een extern lid. In opdracht van de examencommissie onderzoekt de toetscommissie de kwaliteit van toetsen. Tot slot kent de opleiding een toetsambassadeur die docenten assisteert bij hun werk op dit gebied.

Verreweg de meeste vakken worden afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer van het vak bepalen. De vormen van toetsing zijn onder meer schriftelijke tentamens, papers, opdrachten en presentaties. Deze vormen zijn afgestemd op de inhoud van de leerstof.

Het onderwerp voor het Masterproject of de scriptie wordt door docenten aangedragen maar komt ook vanuit organisaties. De begeleiding van de studenten bij de scriptie vindt plaats in groepen van ongeveer zes studenten, die elkaars werk becommentariëren. De scriptie is overigens een individueel project. Deel van het Masterproject is de stage. De studenten kunnen kiezen voor een praktijk- of een onderzoekstage. De praktijkstage wordt afgesloten met een stageverslag, terwijl de onderzoekstage leidt tot een dataverzamelingsverslag. Het stageverslag wordt beoordeeld door de begeleider van de opleiding met een advies van de externe begeleider. De beoordeling van het dataverzamelingsverslag is in handen van twee examinatoren van de opleiding. Deze beiden beoordelen ook het onderzoeksvoorstel voor de scriptie en het finale werk. De student licht de scriptie mondeling toe maar dat is geen formeel deel van de beoordeling in de zin van een verdediging. Voor de beoordeling van de scriptie wordt dezelfde rubric gebruikt als voor de beoordeling van de scripties van de Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen. Het onderscheid bestaat in de complexiteit, de verdieping en de breedte van de onderwerpen en in de zelfstandigheid van de student. Het panel bepleit de zelfstandigheid duidelijker in de rubric zichtbaar te maken. De examinatoren beoordelen los van elkaar. Het panel beveelt aan de onafhankelijkheid in de beoordeling duidelijker te verantwoorden. Over de beoordeling zijn kalibreesessies belegd.

In de opleiding zijn een reeks van maatregelen genomen om de kwaliteit van toetsing en examinering te waarborgen. In het toetsplan van de opleiding zijn de beoogde leerresultaten, de leerdoelen van de vakken en de toetsen van de vakken verbonden waardoor duidelijk is hoe de beoogde leerresultaten worden getoetst. De examinatoren moeten BKO-geschoold zijn. Voor de vakken worden toetsmatrijzen en rubrics gebruikt om de validiteit en betrouwbaarheid van toetsen en beoordelingen te vergroten. Examinatoren leggen de toetsen voor afnemen aan collega's voor. De toetscommissie heeft onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van multiple-choice toetsen. Werkstukken en scripties moeten in de plagiaatscanner worden ingevoerd. De studenten worden vooraf duidelijk ingelicht dat plagiaat niet toegestaan is.

Overwegingen

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. Daarnaast is het panel te spreken over de krachtige optuiging van de examencommissie met ook een toetscommissie en een toetsambassadeur. Daarin is naar de mening van het panel te zien dat de ondersteuning van en het toezicht op de toetsing en examinering uitgebreid en goed georganiseerd is.

Het panel is positief over de verschillende toetsvormen en met name ook over het toepassen van minstens twee verschillende toetsen en toetsvormen in de meeste vakken.

Het proces van begeleiding en beoordeling van de Masterprojecten of scripties is volgens het panel goed ingericht. Dat geldt ook voor de begeleiding en beoordeling van de stages. De beoordeling van de scripties komt op een betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren daarbij betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een gedegen rubric uitvoeren. Het panel vindt wel dat de opleiding de zelfstandigheid die de studenten aan de dag moeten leggen, duidelijker in de rubric moet verwerken.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft ingevoerd om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen waaronder het toetsplan dat de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de toetsen inzichtelijk maakt, dragen daadwerkelijk bij aan de validiteit van de toetsen en de betrouwbaarheid van de beoordelingen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3 *Toetsing* als goed.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft de toetsen van een aantal van de vakken van de opleiding bestudeerd.

Het panel heeft de Masterprojecten ofwel scripties van in totaal vijftien afgestudeerden bestudeerd. Het gemiddelde cijfer van de scripties van de afgelopen vier jaren is ongeveer 7,2. Het aantal scripties met een cum laude bedraagt ongeveer 7 % van het totaal aantal afgestudeerden.

De studenten worden in het Masterproject geacht een onderzoek te doen in de praktijk, kwalitatief of kwantitatief, dat laatste op basis van een bestaande of zelf samengestelde dataset, het onderzoek in verband te brengen met de theorie die van toepassing is en in hun onderzoek blijf te geven van een interdisciplinaire benadering. Studenten mogen afwijken van de interdisciplinaire benadering, mits ze dat onderbouwen. Naast kwalitatief of kwantitatief onderzoek kunnen studenten opteren voor mixed methods. Deze methode komt weinig voor, omdat hij tijdrovend is. De studenten moeten ethische overwegingen opnemen in de scripties. Sommige scripties worden voorgelegd aan de Ethische Commissie.

De afgestudeerden komen vaak in beleidsfuncties terecht en in mindere mate op onderzoekposities. Er zijn enige maar geen hele grote verschillen tussen de specialisaties als het gaat om het beroep van de afgestudeerden. Ruim 30 % is werkzaam in beleidsfuncties of staffuncties bij onder meer gemeenten of zorg- en welzijnsinstellingen, ongeveer 15 % is betrokken bij onderzoek in de sector, ongeveer 14 % heeft een baan als adviseur, manager of consultant en ongeveer 13 % doet meer uitvoerend gericht werk in de sector. De vertegenwoordigers van het werkveld met wie het panel heeft gesproken, vinden de afgestudeerden sterk in het slaan van de brug tussen onderzoek en beleidsvoorbereiding. Afgestudeerden weten volgens hen de vraagstukken vanuit verschillende disciplinaire invalshoeken te benaderen.

Overwegingen

Het panel acht de toetsen van de vakken qua inhoud en diepgang naar behoren.

Het panel vindt de Masterprojecten een voldoende afspiegeling van de beoogde leerresultaten. Het panel heeft geen van de bestudeerde scripties als onvoldoende beoordeeld en kon zich vinden in het cijfer dat de examinatoren van de opleiding aan de scripties hadden toegekend. De opleiding heeft de aanbevelingen van het vorige panel naar behoren opgevolgd. Het panel vindt wel dat over het algemeen de theoretische diepgang en complexiteit in de scripties groter zouden moeten zijn. Niet bij alle kwantitatieve scripties was een dataset of een analyse syntax gevoegd. De reflectie op interdisciplinariteit is te zien in de literatuurstudie. Het panel is evenwel van oordeel dat de interdisciplinaire benadering ofwel de theoretische integratie van disciplinaire benaderingen explicieter uit de scripties zou moeten blijken. Ook vindt het panel dat de beleidsimplicaties sterker in de scripties naar voren kunnen worden gebracht.

Het panel ziet in de uitspraken van vertegenwoordigers van het werkveld en in de posities van de afgestudeerden in het werkveld, het bewijs dat de opleiding op de eisen van het werkveld aansluit.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4 *Gerealiseerde leerresultaten* als voldoende.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3: Toetsing	Goed
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- Het aspect zelfstandigheid dat een wezenlijk onderscheid is met de Bachelor Algemene Sociale Wetenschappen duidelijker in de beoogde leerresultaten aanduiden.
- De aard en het niveau van de te bereiken interdisciplinariteit duidelijker in de beoogde leerresultaten naar voren brengen.
- De vergelijking met opleidingen in het buitenland in dit domein beter uitwerken.
- De verdere ontwikkeling van de virtual classroom ter hand nemen.
- De roostering aanpassen om conflicten tussen de stage en de colleges te vermijden.
- De zelfstandigheid die de studenten bij het uitvoeren van het Masterproject aan de dag moeten leggen, explicieter in de beoordeling daarvan opnemen.
- De onafhankelijke beoordeling van de scriptie door de examinatoren duidelijker te verantwoorden.
- De theoretische diepgang en complexiteit in de scripties groter doen zijn.
- De interdisciplinaire benadering ofwel de theoretische integratie van disciplinaire benaderingen duidelijker in de scripties naar voren laten komen.
- In algemene zin in de scripties meer aandacht schenken aan de beleidsimplicaties.